

Internet vecí z pohľadu systémov manažovania energetických dát a SCADA

Ing. Ivan Trup, MicroStep – HDO s.r.o.

eFOCUS

MicroStep -HDO®

Svet podľa IoT

Obrázok [1]

Je IoT len hobby riešenie ?
Prečo musíme sledovať IoT ?
Ako môžeme z IoT profitovať ?
Čo musíme v IoT dobudovať ?

Vymedzenie pojmu IoT

Internet vecí je označenie na prepojenie **zabudovaných vecí** v internete s cieľom **zdieľania dát**.

IoT je **nový trhový** s elektronikou a dátovými službami.

IoT podporuje trh nových typov služieb a produktov **zdieľanej ekonomiky**.

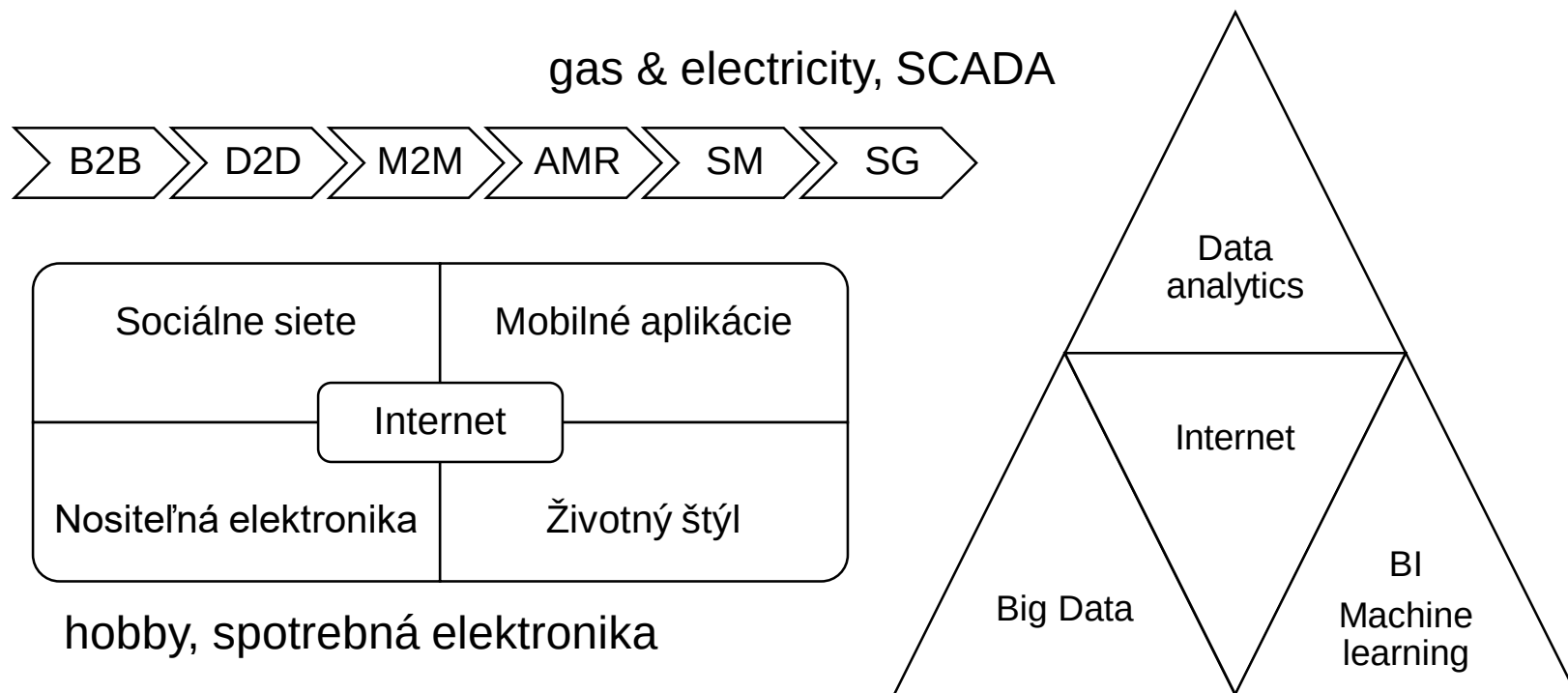
ETC: Bill Joy's Six Webs

Niečo z histórie

Bill Joy/Berkeley Unix/Sun Microsystems [2]

The Near Web	Blízky WEB, podávanie informácií
The Here Web	Vždy pri sebe
The Far Web	Vzdialený WEB, integrácia v TV
The Weird Web	Interaktívne služby, ovládanie hlasom
B2B	Interakcie systémov cez WEB
D2D	Senzory a umelá inteligencia

Osobné vnímanie IoT

Internet vecí je relatívne novo vzniknutá doména s masívnou podporou silných globálnych korporácií.

Pod skratkou IOT registrujeme spájanie komunikácií a služieb so spotrebnou elektronikou

Spotrebná elektronika

Marketing v oblasti IOT je pomerne silný a vďaka nemu širšia spotrebiteľská verejnosť IOT vníma ako „hotovú vec“.

Záujem o mobilitu u mladých ľudí a ochota zdieľať dáta.

Trh IoT začne predbiehať trh mobilných telefónov [3].

Regulácie a legislatíva

Obrázok [4]

Nový dizajn energetického trhu EÚ počíta s konceptom SMART CITIES.

Internet vecí predstavuje platformu, ktorá môže zásadne zmeniť rozvoj služieb v oblasti energetika a utility[5].

udržateľná mestská mobilita

inteligentné budovy/štvrte, integrovaná infraštruktúra

procesy v energetike, doprave, informačných a komunikačných technológiách

Bezpečnosť a zabezpečenie

Kryptovanie komunikácie
Správa kľúčov
Kybernetická bezpečnosť
Deštrukcia infraštruktúry

Internet predstavuje zásadné bezpečnostné riziko.

Bezdrátová komunikácia zjednodušuje zneužitie dát.

Nie je to len SCI FI.

V prípade využitia IOT domény pre zber a manažovanie energetických dát je potrebné analyzovať bezpečnosť a zabezpečenie celého novo vznikajúceho ekosystému [6]

Technológie

Komunikácie

LTE, 5G, BT (citlivosť na DDoS útoky)

Nelicencované pásmo

LORA, SIGFOX

Interoperabilita

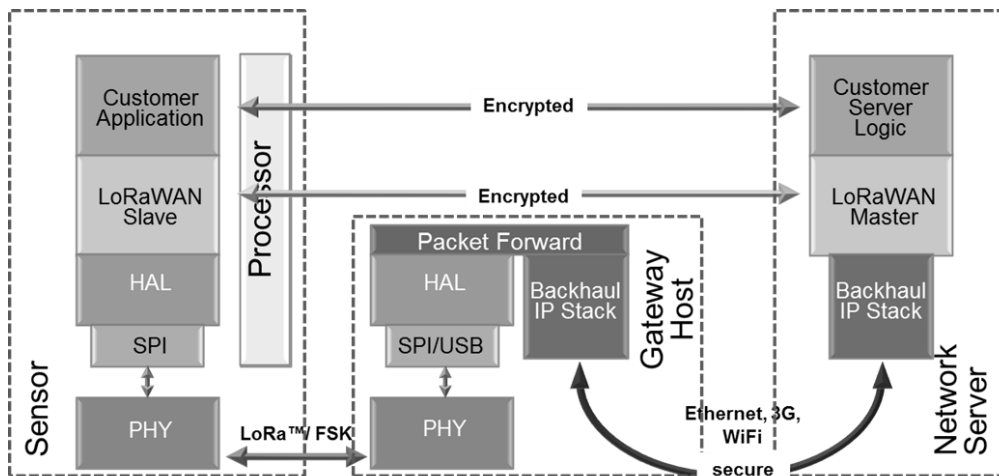
Senzory

Detektory pohybu, biometrické čidlá, alarmy

Smart „veci“

Nízkopříkonové procesory a embedded operačné systémy

Technológia -LORA

Bi-directional end-devices (Class A)

Bi-directional end-devices with scheduled receive slots (Class B)

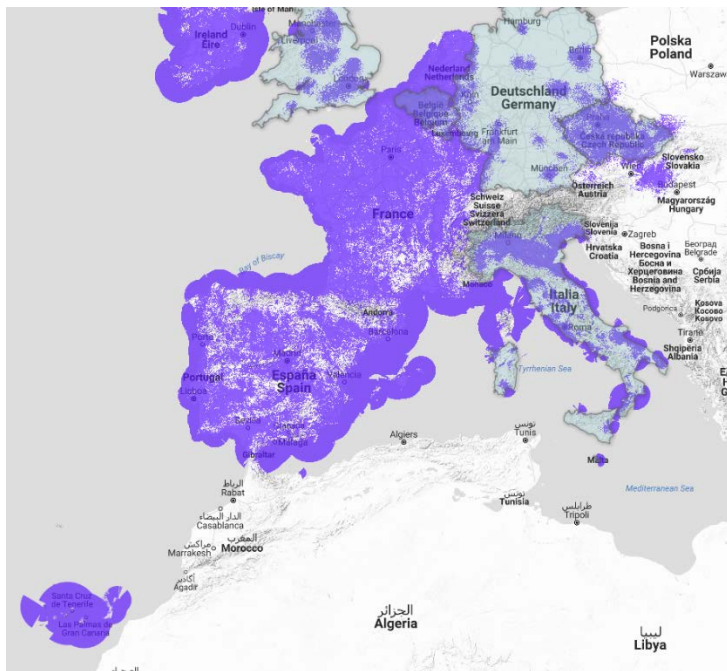
Bi-directional end-devices with maximal receive slots (Class C)

Unique Network key (EUI64)
Unique Application key (EUI64)
Device specific key (EUI128)

	Europe	North America	China	Korea	Japan	India
Frequency band	867-869MHz	902-928MHz	470-510MHz	920-925MHz	920-925MHz	865-867MHz

Zdroj [7]

Technológie - SIGFOX

Definovaný partnerský program
Nadnárodný roaming

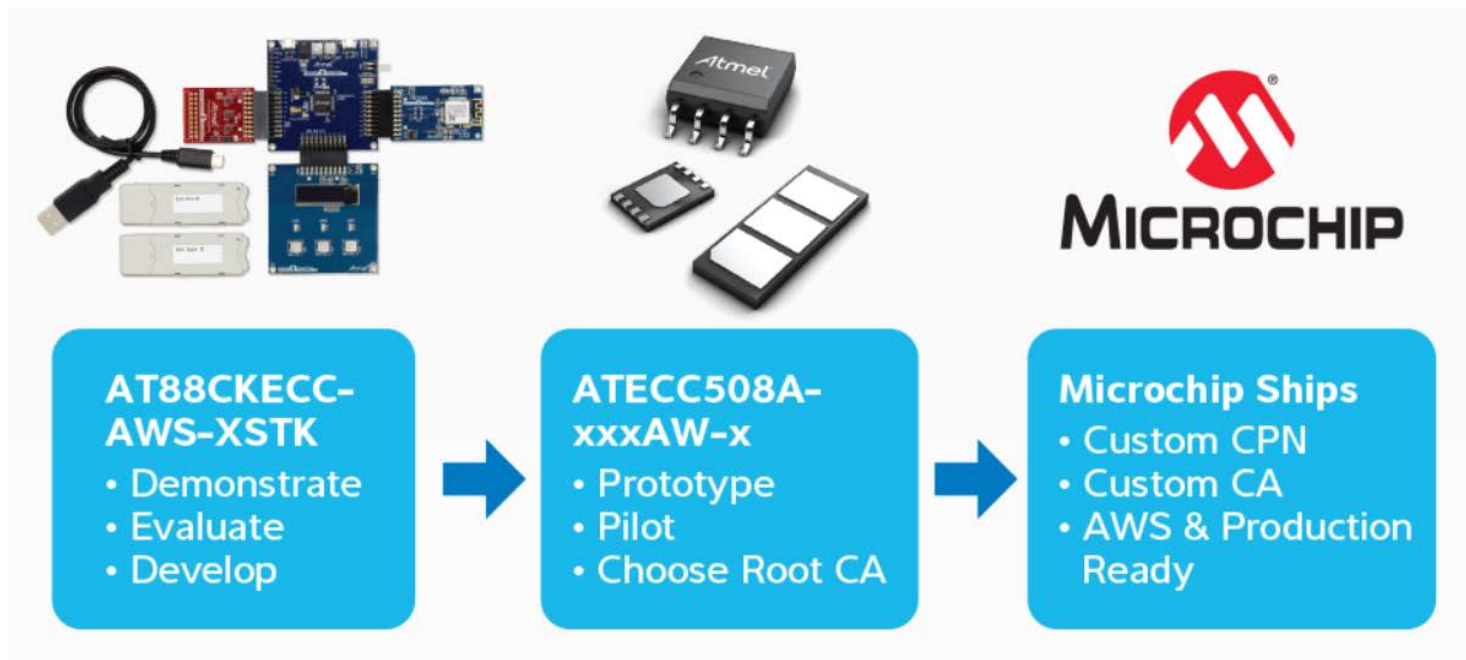
LORA a SIGFOX sú technologicky
porovnateľné platformy pre
integráciu do zákazníckych riešení.

Úzka HW integrácia

Region	Frequency	Regulation
Europe, Middle East - Radio Zone 1	868MHz	ETSI 300-220
North America - Radio Zone 2	902MHz	FCC part 15
South America, Australia, New Zealand - Radio Zone 4	920MHz	ANATEL 506, AS/NZS 4268

Zdroj [8]

Technológia - CPU

Na trhu je široký sortiment modulov s rôznym stupňom integrácie.

Existujú otvorené riešenia s komunitnou podporou.

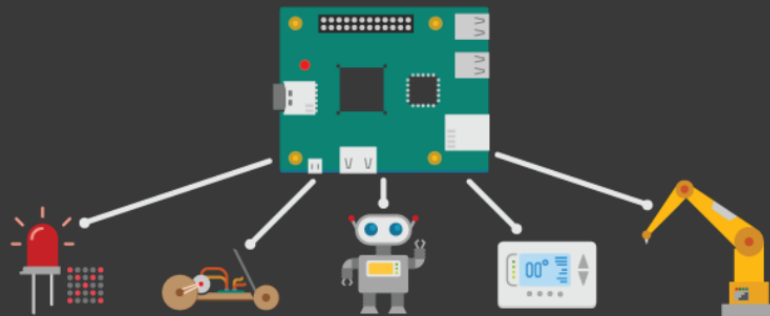
Rozvíjajú sa embedded operačné systémy s podporou IoT.

Technológie - OS

Windows 10 IoT Core

The operating system built for the Internet of Things.

Get started

Linux and Open Source Hardware for IoT

Aplikácie s embedded OS môžu využiť prostriedky pre kryptovanie.

Majú vyšší stupeň zabezpečenia a ochrany.

Kybernetická bezpečnosť

Obrázok [10]

Aktuálne trendy v oblasti kybernetickej bezpečnosti naznačujú, že sa musia do domény IOT preniesť postupy a štandardy zo štandardných zberových a riadiacich systémov [9]

STUXNET

SNOWDEN

Útok na Ukrajinu [11]

Kritická infraštruktúra ICT/ICS pre energetiku je spravidla prevádzkovaná v prostredí s vysokým kybernetickým zabezpečením.

Bezpečnostné scenáre z tohto prostredia môžu byť vzorom pre nové štandardy IoT pre zber a komunikáciu energetických dát.

Škálovateľnosť IoT

	Spotrebná elektronika	Zber dát	Riadiace systémy
Zabezpečenie	Nízke	Stredné	Vysoké
Komunikácia	Internet	VPN	VPN/LTE
	WIFI/AP	Internet	Privátne siete
Dátový tok	Vysoký	Nízky	Stredný
Režim komunikácie	Obojsmerný, rýchla odozva	Jednosmerný, prenos do centrály	Obojsmerný, garantovaný
Citlivosť na poskytovateľa služieb	Nízka, v rámci komunikačného operátora	Stredná, nutnosť kryptovania na užívateľskej úrovni	Vysoká, oddelené riešenie
Potenciál využitia	Vysoký	Stredný	Nízky

Spotrebná elektronika a mobilné aplikácie pre IoT využívajú WIFI a 3G. Bezdrátové technológie LORA/SIGFOX sú platforma pre AMM/SM. Pri využití prvku IoT pre riadiace systémy je nutné počítať s budovaním zabezpečených sietí oddelených od služieb verejného internetu.

Prečo je nutné sledovať IoT

Technologický optimizmus môže uvoľniť technické normy a tým zvýšiť zraniteľnosť kritických infraštruktúr.

Cenovo výhodné bezdrátové komunikácie bez dostatočného zabezpečenia môžu byť mylne vydávané na riešenie pre zber dát AMM/SM.

Na trh sa môžu dostať výrobky „akože“ nespádajúce pod certifikáciu pre použitie v riadiacich systémoch.

Komunita IoT prináša veľké množstvo inovatívnych myšlienok a nápadov.

Napredovanie v oblasti bezdrátovej komunikácie zlacňuje tento spôsob výmeny dát.

Komunikat IoT vychováva elektronikov, ktorých je nedostatok.

V oblasti IoT môže uspieť startup rýchlejšie ako veľká korporácia.

Globálny aspekt IoT môže dobrý nápad na lokálnej úrovni rozšíriť do celého sveta.

Industry 4.0

Súčasťou línie Industry 4.0 je koncept Digitálneho podniku. Umožní ďalšie zlepšovanie štruktúry výroby, využitia Smart data, komunikácie a kooperácie inteligentných prvkov, ako aj schopnosti učenia sa a samoorganizácie. [12].

Digitálna transformácia v priemysle je paralela nového dizajnu energetického trhu.

Trendy v oblasti IoT a komunikácie M2M sú podnetmi pre inováciu a modernizáciu.

Investícia IT firiem do IoT sa zhodnotí pri tvorbe produktov pre Industrty 4.0.

Použité zdroje a prevzaté údaje

Zdroj údajov

[1]	www.emnify.com
[2]	www.technologyreview.com/s/404694/etc-bill-joys-six-webs/
[3]	www.kancelarie.sk/novinky/ericsson-mobility-report-internet-veci
[4]	www.zive.sk/clanok/120239/internet-celi-masivnemu-ddos-utoku-mnohe-velke-weby-nefunguju
[5]	oenergetice.cz/evropska-unie/energeticka-unie-slavi-prvni-narozeniny-prace-je-jeste-hodne/
[6]	www.mojandroid.sk/internet-vypadok-utok-ddos-internet-veci/
[7]	www.lora-alliance.org/
[8]	www.sigfox.com/
[9]	zahranicnapolitika.dennikn.sk/kyberneticka-bezpecnost-slovenska-caka-nas-svetla-buducnost-2/
[10]	www.ceska-justice.cz/2015/02/cesko-chce-hrat-prim-v-boji-o-kybernetickou-bezpecnost-zatim-ale-zaostava/
[11]	dennikn.sk/352031/hackeri-co-odstavili-ukrajincov-elektriny-ukazali-coho-sa-bat/
[12]	www.etrend.sk/podnikanie/industry-4-0-zmeni-aj-slovenske-fabriky.html
-

Naše skúsenosti s IoT

Máme integrovaný modul LORA v našich koncentrátoroch MICRORTU.

Vieme napojiť prostredie RTLINX (SCADA middleware) na dátový HUB IoT.

Posilňujeme nástroje pre Big Data platformu (HADOOP, Cassandra).

Posilňujeme integráciu produktov s prostredím Data Analytics.

Čakáme na simless komunikačné moduly mobilných operátorov.

Očakávame štandardizáciu komunikačných protokolov M2M a IoT.

Sme konzervatívny, je to na náš vkus príliš „čerstvé“.

Naši zákazníci z prostredia regionálnych PDS sú zdržanlivý.

Našich zákazníkov z prostredia LDS láka dostupnosť bezdrátovej komunikácie.

Záver

Zapojme sa do aktivít IoT

Vnímajme IoT ako súčasť INDUSTRY 4.0

Integrujme IoT do systémov zberu energo dát

Tvorme profit z IoT pre našich klientov

Vznikajúci trh s technológiou IOT vnímame ako príležitosť pre poskytovanie služieb novej generácie a prepájanie otvorených riešení s výrazným benefitom pre koncových užívateľov.

Ďakujeme za pozornost

